Ч. 270. (441). Львів, Субота дня 4 падолиста 1916. Рік II.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 6 сот. На провінції 8 сот. В зайнятих територіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна ґазета.

Виходить що дня рано кромі понеділка.

Умови передплати у Львові:

На рік	18·— К.
„ півроку	9·— „
„ чвертьроку	5·— „
„ місяць	1·80 „

В краю і державі:

На рік	24·— К.
„ півроку	12·— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

За границю:

В Німеччині	28 мар.
В Америці	8 дол.
В инших державах	40 фр.

Рекламації вільні від почтової оплати. Рукописі приймаєть ся лиш оплачені, а звертаєть ся тільки важнійші і застережені. — „Українське Слово“ продають всі бюра по цілім краю.

Адреса редакції, адміністрації й експедиції: ЛЬВІВ, ул. Руска ч. 3.

Ціна оголошень:

За оголошеня числимо за одношпальтову стрічку або її місце 40 сот. Надіслане 60 сот., за стрічку, а в оповістках 80 сот., в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня, заручини і т. д. 1·50 К. за стрічку найменше 4 К. Дрібні оголошеня за слово 10 сот., найменше 60 сот. Слова товстим або розстріленим друком числимо подвійно. Сталі оголошеня за окремою умовою. — За зміну адреси платить ся 50 сот.

Світова війна.

Бої біля Затуря.

Военний справоздавець „Vossische Zeitung“ Г. Кізер пише під датою 30 м. м.:

Бої, що від 25 жовтня тривають на вузькому, ледви трикільометровому фронті поміж Затурем а Забільном визначають ся як бої артилерії в великому стилю, в яких до вині вдало ся діяльности і діланю нашої артилерії, або спинити довго підготовлювані наступи Москалів або їх в зародку здушити. Російський напір звертав ся в дотеперішних боях перше всего на відтинок на північ Затуря і гостинця, що веде до Забільна. Гостинець сей на південь від кладовища Забільна перетинає великий шлях, що веде з Луцька до Володимира Волинського.

Росіянам дуже на тому залежить загнути тут нашу лінію, що вигнула ся луком на схід, щоби здобути собі найважнійшу дорогу в поході на Володимир Волинський.

Від 25 жовтня при змінній завзятости, не устає тут огонь російських армат, яких стріль на досягають час до часу наших становищ на південь від Турії.

Уже вечером 25 жовтня під охороною темноти пробували Росіяни виступити зі своїх окопів, але мусіли спинити ся заскочені нашим перехресним огнем. Наша піхота прогнала їх ручними ґранатами до їх окопів. Се був піхотний випад вповні безуспішної арматньої боротьби Росіян, що тривала день і ніч і щойно вчера вечером ослабла; протягом тої боротьби ні раз не вдало ся російській команді кинути до наступу ті три дивізії, що готовлючись безупинно, стоять перед нами. Наші втрати зникаючо малі.

Підчас того, як на фронті Затуря ослабла вчерашного пополудня діяльність армат, на північ від Пустомит і на південь від Шельвова було два наступи, що зломили ся в нашім перехреснім огни. На жадному місци не пощастило Москалям, мимо підмоги барабанного арматнього огня вдерти ся в наші окопи. О четвертій годині зломала ся їх навала, що розлила ся на півтора кільометра не допавши навіть наших дротяних перепон. Потерпівши великі втрати, подала ся назад. Декількох, що вирвало ся вперід, поклали наші скорострілі. В пізний вечір було еще два наступи, оба без найменшого успіху“.

Доля Румунії.

З Люґано пишуть: Букарештенський дописуватель „Popolo d' Italia“ стверджує, що великий, німецький плян окружити Румунів є вповнім ході. Він повів ся в Добруджі, де занято Констанцу і Черноводу. На заході успіхи Фалькенгайна і евентуальний перехід Болгар через Дунай здавили би Румунію цілковито.

Вина лежить по стороні антанту головно Росії, яка в пору не наспіла з підмогою.

Співробітник „Tijd“ пише:

Дуже є правдоподібне, що положене Румунії не дасть ся вже направити і вона мусїти-ме заплатити цілий рахунок. Слушно їй те належить ся з огляду на несимпатичний спосіб, в який вмішала ся у війну і з огляду на нерозумне ведене военних операцій.

До арештованя Петра Карпа.

БЕРЛЇН. Про арештоване Петра Карпа доносить „Germania“:

Після рішаючої коронної ради в Букарешті почали побоювати ся о здоровлє Петра Карпа. На другий день після міністерської ради, зявив ся в мешканю Петра Карпа міський радник Тіурдеску і з порученя Братіяну зажадав від Карпа запевненя, що він не зробить нічого, щоби противило ся державним інтересам. Карп дуже обурений відповів: „Жадати від мене такої заяви се іронія. Ціле своє дотеперішне житє посвятив я виключно для дійсних інтересів Румунії“. Тіурдеску візвав Карпа до підписаня адреси льояльности для правительства і короля. Карп відповів: „Те, що король зломив слово, яке дав свойому дядькови і своїм союзникам, се його річ. Тої адреси не підпишу; в світі вважають ще мене чоловіком чести, яку-б я міг втратити.“ Вечером того дня приїхав до помешканя Карпа начальник державної поліції і почала ся в помешканю ревізія і конфіската паперів. Четвертого дня після виповідженя війни заїхав перед віллю Карпа самохід начальника поліції і за хвилю бачили, як до того автомобілю всів Карп в товаристві шефа державної поліції.

Арештоване відбуло ся в той спосіб, щоби не викликати ніякої сензації.

Куди перевезено Карпа, дотепер невідомо.

Російська преса про вбитє ґрафа Штірка.

Великі петроградські часописі не привязують більшого значіня до вбитя ґрафа Штірка. „Рѣчъ“ уважає се за личне діло відокремленої одиниці, що не має ніякого політичного значіня. Так само „Новое Время“ думає, що замах не мати-ме ніяких політичних ані дипльоматичних наслідків. Після „Виржев. Вѣдомости-й“ тепер в Австрії може розходити ся лише о особисту зміну або зміни в складі кабінету, та не-

Гашиш.

Оповідане з сучасної російсько-турецької війни.

Серед сірих хмар ліниво свитав ранок у Ерзерумі. Підносив ся з напоєної кровю землї, розширяв ся над диміючими руїнами, — понад одчаєм і горем. Прапор півмісяця був зломаний і козаки насадили православний хрест двома поперечинами. Струя московського війська розлила ся по старій кріпости, — попереду їхав Дмитро Михайлович Граніцкой, полковник „вольних“ із пониззя Дону, такий жорстокосердий, що його всі страшенно бояли ся. Праотці його були колись старшинами і жили в ярах гір, що розділяють два світи від себе, а по тім перейшли з азійської низини.

Тепер він був пан святого біблійного міста і яко побідник вїздив до него іменем білого царя.

Малий відділ, при якім був син Дмитра Михайловича, Федор Дмитрович, молодий мужчина ледво 22-літний, відбив ся від головної сили війська й дістав ся до положеного за обвідними мурами передмістя, де ерзерумські богатири мають свої дачі. Правда, що арматні кулї заподіяли тут страшенне зруйноване, — більшість городів була запущена, знищена і спустошена, — але посеред усеї тої недолї стояло ще кілька малих домків.

Коли Федор Дмитрович побачив, що находить ся тут сам, далеко від головної сили війська, сіпнув свого малого гуцулика за уздечку, до відділу видав приказ стати і почав роздумувати, що починати би тепер.

„Ти ще надумуєш ся“, обізвав ся старий козак з довгими, позвислими, на кінцях скрученими вусами, „що починати?“ І з гордим виразом лиця вказав на місто, над яким розлило ся, здавалось, море огню. „Сї хмари диму говорять досить“, додав він ще і погрізливо стряс піднесеною рукою так, що малі, срібні прикраси тихо забренькотїли.

„То починаймо зараз тут“, предложив другий, що мав ордер Ґеорґія. І рукою вказав на чільну віллю, якої східний стиль колов його в очи. А ще більше величавий город з алеями кипарисів та міґдалових і фіґових дерев, миртів і маленьких кущів аґрасу.

„Починаймо тут“, повторив старшина задумливо, бо тиша навкруги дивно його вражала. Можна було думати, що стоїть ся серед цвинтаря. Козаки позлазили зі своїх коників, поприпинали їх до штахет і пішли за своїм старшим в напрямі дому. Милий, оживляючий холод панував у передвірку без огляду на сніг; Москалї були облиті потом, сильно спрацювали ся.

„Тут погуляємо“, промовив Юрко Данилович, старий козак з довгими, скрученими вусами.

До чого властиво сї двері?“ звернув ся з запитом Федор Дмитрович до своїх, при чім ногою в двері копнув. Здивований подав ся тепер назад, бо перед його очима розкрило ся щось ніколи невиданого. Величава, простора світлиця, вся обвішана килимами; також камяні плити підлоги були покриті дорогими матеріями з Іспагану й Персії. Чудова збруя, кінська упряж і коштовні сідля з індійської країни казок та з окруженя Мекки додавали прикраси стінам. Зі стелї, що дуже майстерно була удекорована червоно-золотими орнаментами, звисала на срібнім ланцюсї чудова лямпка, на якій блистіло богато самоцвітних каменів, червоних як кров рубинів і мінливих опалів, а ясне їх світло жеврїло огнистою грою красок діяманту. Між тим зелений світ ізмараґдів.

„Се рай“, викрикнув він упоєний, „гей, хлопи, гей ребята, тут погуляємо, се моє!“ І кинув ся на диван, що тяг ся здовж стіни. „Шукайте далї“, приказав він салдатам. Скоряючись його велїню, покинули вони світлицю, щоби скоро знову вернутись. У їх середині були тепер дві особи, старший мужчина і стрункий молодець яких 17 літ.

ма бесіди про зміну політичного курсу. В подібнім тоні відзивають ся й „Русск. Вѣдомости“ та „Утро Россіи“. Лиш чорно-сотенна преса скористала з нагоди та переїхала ся здорово по нашій монархії та її внутрішно-політичних порядках.

Росія без ануміції.

„Биржев. Вѣдом.“ стверджують, що довіз амуніції з Франції і Анґлії не відбуває ся вже через Арханґельск, який замерз, а через нову незамерзаючу пристань на півострові Коля. Покищо довіз здержано, бо зелізниче получене з півостровом буде готове що-йно за пару неділь.

Як Французи відбили Дуомон.

В Париж привезли бозконечне число ранених жовнірів, що під Верденом брали участь у здобуваню форту Дуомон. Їх оповіданя малюють спосіб, в який приготовано й переведено французький наступ. Цілі три тижні наступали Французи то в однім то в другім місци над Мозою, раз сильнійше, раз слабше, щоби не зрадити перед ворогом своїх дійсних намірів. Головні арматні наступи мали місце то в Шампанії, то під самом Верденом і під Веврто так, начеби Французи шукали місця на переведене свого головного наступу. Тимчасом приготованя йшли під самим Верденом.

Французький наступ був переведений зі скорістю блискавки, так що неприятель несподівано заскочений не міг в першій хвилї взагалї зорєнтувати ся, тим більше, що було мрачно. Трохи пізнійше почав падати дощ так, що военні операції були переводжені на осліп. Акція летунів спинила ся зовсім. О 11·40 год. Французи зовсім спинили барабанний огонь. В тій хвилї вибігли Французи зі своїх ровів і під охороною мраки побігли до неприятельських окопів. Настала велика тиша, перервана лиш свистом командантів, що давали знаки до наступів. В протягу яких пяти мінут всі приготовані війська були в русї. Рівночасно всі французькі армати почали наново свою діяльність, попереджаючи свої війська густим огневим валом. Неспостережені майже, наближили ся французькі війська до неприятельських позиций, тому і протягом ледви 20 мінут здобули форт Тіомон.

Неприятельські жовніри задержали зимну кров до кінця, бороли ся, як льви, боронились розпучливо, тому майже ніхто не вийшов живий. Коли вкінци спостерегли Німцї, що вони зі всїх сторін окружені, зібрали всі сили, які мали до розпорядимости, коло форту Дуомон. Там то були найзавзятійші і найрозпучливійші бої. Відділам ґенерала Манґіна удало ся передерти однак від лївої сторони і уможливити окружене форту з заходу. О годині 6 мін. 10 увійшли Французи до форту і вивісили там французьку хоругов. По здачі форту дальше до пізної ночі в околици тривала боротьба.

І німецькі звідомленя вказують на те, що Німцї не могли опирати ся Французам через мраку і несподівано переведений наступ.

„Чи ти пан“? спитав ся він козацького старшого, „то скажи нам, чого бажаєш. Бачиш, мій батько слабий; я лишив ся при нім, щоб йому помагати й хоронити його“.

Федор Дмитрович поглянув на молодця й усміхнув ся. „Ти хочеш недолужного чоловіка охороняти? А хто охоронить тебе? Все ж — козаки не бють ся з хлопцями“, додав він гордо.

„Може мій батько бути заспокоєний?“ почав молодець. „Пошануєш його сивий волос? Мій батько є вчений свого народу, він витає тебе! Твої бажаня для нас приказами, всї миттю будуть сповнені. А коли ти ощадиш нас, нагородить тебе мій батько по королївськи“. Він уклонив ся легко та звернув ся до старого, до якого шепнув кілька слів чужою мовою. Через обличе старця промайнув дих радости, легка усмішка оживила його зівялі риси.

Федор Дмитрович усміхнув ся. Його малі, кругляві очка моргнули і він втягнув в себе горячий, чудовий пах, яким наповняв ся весь простір. Томний подих умираючих рож, немов би в мягкім повітрю висів метелик з тяжкими крильми... Тремтячи наблизив ся тим часом до нього старий. У поморщеній руці тримав малу коробку з огладженого зеленого кришталю, розкрив вічко і подав козацькому старшині пушку, в якій було тісто похоже на сорбет.

(Кінець буде).

Опорожнене форту Во.

БЕРЛЇН. „Localanzeiger“ пише в справі опорожненя форту Во (Vaux), що вістка ґенерального штабу про опорожнене того форту не була несподіванкою. Вже 1. падолиста довідав ся дневник з міродатних військових кругів, що сей форт буде опорожнений в ночі з 1. на 2. падолиста. Тактичні, військові причини, вповні переконуючі. Форт Дуомон і Во грали в боротьбі о Верден так довго ролю, як довго були фортами в руках Французів. Ми були примушені ті форти знищити, що й стало ся. Вони цілковито знищені. Коли були в німецьких руках, були доброю цілию для французької артилерії. А що простір, в якому лежав форт Дуомон перейшов у французькі руки, не оплатило ся для удержаня форту Во поносити великих жертв, бо простір коло Во не надає ся до оборони зі східного і західного боку.

Мадяри невдоволені.

БУДАПЕШТ. В краєвім промисловім союзї жалував ся член Палати панів А. Ульман на те, що плоди окупованих країв не розділюють ся справедливо поміж Австрію і Угорщину. Мадяри не дістають в належній їм скількости домбровського вугля. Дріб іде виключно до Австрії, а Мадяри не бачуть з того нічого. Те саме треба сказати про овочі і ярину.

Непорозуміня в лоні антанту.

Як доносить петроградська „Рѣчъ“ теперішні відносини до поодиноких держав антанту не є такі одностайні і прихильні, як були вони ще підчас спільних конференцій в Парижі. Одно правительство звалює вину на друге, але певне се, що офензивна діяльність поодиноких ґенеральних штабів була останними часами ведена без одного, осередного пляну. Нема того порозуміня і се є головною причиною неповоджень антанту на усіх майже побоєвищах.

ЛЮҐАНО. Французька і італійська преса обговорює конечність успішнійшого кермованя війною цілим антантом. Парижський кореспондент „Secolo“ довідує ся, що від кількох днів ведуть ся поміж Парижем, Льондоном, Петербургом і Римом переговори в цїли уможливленя зїзду ґенеральних штабів в Парижі, а о скілько можливо й зїзду полїтиків антанту. З тих зборів мала би повстати найвисша військова і дипльоматична рада антанту.

Антант і жнива.

БЕРЛЇН. „Vossische Zeitung“ доносить про величезну підвижку цін збіжа в Чікаґо. Найкрасше американське збіже для Европи коштує тепер 500 марок за тону. Від висліду жнив в Арґентині і Австралії залежить, чи антант, найпізнійше з весною, не найдеть ся в обличю неможливости виживленя своїх народів. Анґлія, при теперішних цїнах, платить за свій імпорт збіжа і насїнь о два міліярди марок більше, анїж в часї мира. Треба узяти під увагу і підвижку усїх конечних артикулів.

„Deutschland“ в Америці.

Німецьке підводне судно „Deutschland“ вчера рано прибуло до Ню-Льондону:

АМСТЕРДАМ. Бюро Райтера доносить з Вашінґтону: Цловий уряд в Новім Льондонї доносить, що на помості судна „Deutschland“ не було ні оружя, ні амуніції. Видано приказ уважати його торговельним судном. Цїлий набір має 750 тон краскових матерял в, ліків і хемікаліїв.

Штеґеман про підводні судна.

БЕРНО. Штеґеман пише в часописї „Bund“: Коли німецьким підводним суднам удасть ся бодай частинно перешкодити доставі армат і амуніції, утерплять на тім офензиви антанту. Власне тому, що на сходї і на заходї розвинули ся довші операції, обчислені по думці штабів антанту — не на переломане фронту, але на безнастанний напір, може перерва в доставі викликати замішане і непевність в тих схематично уложених і механїчно розвиваних підпринятях. В виду великанського запотребованя антанту до довготривалих арматнїх боїв, вистане мала зупинка, аби викликати забуреня в ритмі і темпі офензив, що оперують головно артилєрією; в той спосіб можна в даних обставинах знївечити усї стратеґічні рахуби.

Питане живности в Росії.

ЛЬОНДОН. „Times“ доносить з Петербурга, що споживна нужда прибирає з кождим днем щораз більші розміри. Вчерашні наради в буджетовій комісії не полишають ніяких сумнївів дотично поваги положеня. Богато бесїдників вказували на доконечність як найскоршилх енерґічних заряджень, як що хоче ся оминути найбільш грізних наслідків. Комісія згоджувала ся в тім, що упорядковане справи средств поживи треба віддати в руки одного з міністерств. Характеристичне, що більшість заявила ся проти того, щоби сю справу поручувати міністерству внутрішних справ. Мілюков сказав, що се міністерство звикло в таких справах руководити ся політичними зглядами. Поступовий бльок виніс в тому дусї рішене.

Бльок налягає на усталене максимальних цін на найважнійші средства поживи та на поручене закупна і продажі средств поживи земствам, торговельним палатам і другим підприємствам. Великою більшостию порішила комісія, що усталене максимальних цін на збіже, чоботи, ткацькі вироби, нафту і мило є конечне.

Атентат на австралійського премієра.

ФРАНКФУРТ н. М. „Frankfurter Zeitung“ доносить: До Льондону наспіла вістка, що на австралійського президента, міністрів в Кін (Вікторія) виконано атентат. Якийсь чоловік, вибивши шибу в віллї президента стрілив до нього, як лежав на ліжку, одначе не поцілив. Злочинець утік.

Питане живности в Швеції.

СТОКГОЛЬМ. Питане средств поживи в Швеції заострюють ся щораз більше. Від 1 падолиста будуть заведені карти на цукор. — В Стокгольмі не стає масла і молока. Часописї заповідають, що небаром будуть заведені хлїбові карти.

До німецького нападу в Каналї.

ЛЬОНДОН. Часописї доносять, що палата громад не була вдоволена з заяви першого льорда адміралїції Бальфура, дотично німецького нападу в Каналї.

„Daily Chronicle“ докоряє, що замкнене каналу є недостаточне, коли німецькі кораблї змогли туди продерти ся.

Доля полонених.

БЕРЛЇН. На вчерашнім засїданю німецького парляменту вела ся дискусія над звідомленем комісії в питаню обходженя ся з бранцями. Бесїдники вказували на лихе обходжене ся з бранцями в Росії і Анґлії, підносили гарне обходжене ся з полоненими в Німеччинї.

З Греції.

ЖЕНЕВА. Аґенція Радіо доносить: Венїзельос вислав на Кипр ґенерала Ляпаткітеса в цїли зорґанїзованя бранки.

Анґлія бажає собі добра Греції.

РОТЕРДАМ. N. R. Courant доносить з Льондону: На засїданю палати громад обговорювано справу Греції, при чому критиковано становище правительства супроти Венїзельоса. Льорд Роб. Чечіль завважив, що не є бажане, обговорювати в палатї громад заграничних справ такої тонкої природи. Перестерігає палату громад перед вірою в усї звідомленя, що приходять з Атен. А н ґ л ї я н е б а ж а є с о б і нїчого иньшого, як тільки д о б р а Г р е ц і ї, а се можливе тільки тоді, коли Греція получить ся з антантом.

Турецьке звідомлене.

З дня 1. падолиста.

На усїх фронтах не лучило ся нїчого важного.

На г а л и ц ь к о м у фронтї наші війська д. 30. жовтня в сильному наступі перейшли через три оборонні лїнії ворога, положені одна за другою, опанували горбок 407 на північ від Молохова, як також горбок Капацоік (?) положений дальше на схід, полонили 120 бранців, в тому 4 офіцирів і здобули 4 скоростріли і дві метавки бомб. Кількакратні наступи переважаючих ворожих сил дня 31. мин. м. ведені в цїли відзисканя утраченого горбка, остали вповнї безуспішними, дякуючи геройському опорови наших військ.

Російське звідомлене.

З дня 30. жовтня.

З а х і д н и й ф р о н т: В сторонї Луцька в околиції Пустомит і Ощева, на полудне від Свинюхів, наші відділи, по знищеню дротяних перепон, здобули окопи неприятеля і зайняли їх. Протинаступи неприятеля на здобуті рови в околиції Ошичина відперли ми огнем. На південь

від Бережан в околиці села Мечищова (?) і Липиці Долішної неприятель по нагальнім арматнім огни виконав цілий ряд наступів на наш табор. Відперто його нашим огнем. Коло години 4 по полудни неприятель знова відновив проби наступів. Стягнені наші засоби знова його відперли. Взято при тім полонених. На північ від Свистільників через цілу ніч аж до рана тривали бої ручними гранатами.

В лісистих Карпатах арматний огонь і виправи наших розвідних стеж.

Румунський фронт: В Семигороді в околици Буштені і в долині ріки Шпакови, відперто неприятельські наступи. Завзяті бої в околиці Кампольонґу, і на лівім березі Алюти тривають далі. В долині Йіу, Румуни дальше женуть неприятеля на північ. Полонили знова 300 людий і здобули 4 скоростріли.

В Добруджі. Положене не змінило ся.

НОВИНКИ.

— **Зі зміною місяця** просимо вирівнати залеглости і присилати предплату на біжучий місяць. Мабуть не треба пригадувати, серед яких важких умов працюють нині українські видавництва. Те мусять зрозуміти і наші предплатники і вирівнати негайно свої зобовязаня супроти нашої часописи.

— **Свято покійних.** Втертим по містах звичаєм, в латинське свято покійних йшли люди відвідати дорогі могили. А сумно було на цвинтарі. Сумно і темно. Летіло з дерев зжовкле листє. На гробах сумували білі хризантеми. Лиш де-не-де блимало серед цвітів „незаконне“ світелце. Військове кладовище прибрано фестонами зі смеречини.

— **Відзначене Українця.** Хорунжий Рижий Іван студ. медиц. зістав відзначений золотим хрестом заслуги на стяжці медалі хоробрости.

— **Любий спомин** В однім з перших чисел за 1915 р. помістив в „Allgemeine Rundschau“ — мабуть случай проф. Леммера в Бресляв (Laemmer—Breslau) — таку миду згадку свого учителя про нашого Митрополита: Було се на викладі старого професора канонічного права Л. в Б. Достойний учений говорив про право патронату і перейшов відтак до обяснення прав і обовязків Митрополита. При вичисленюю митрополичих осідків назвав він і Львів. Тут станув старець.

Його нараз споважнілий погляд пересунув ся по нас десь вдаль, начеби кого шукав... По малій перерві став він продовжати тихим, майже нечутним голосом: „Теперішний митрополит львівський ґр. Шептицький сидів в вісімдесятих роках тут переді мною як слухач — от як ви. То був ідеальний, благородний чоловік, мій найліпший ученик“. Відтак передає він слова професора про се, що митрополит стояв з ним в тісніщих зносинах і оповідав йому про гнет українського народу в Галичині та, що одного дня відкрив йому свій намір перейти на грек.-кат. обряд. Згадав також про його вступлене до василіянського чина. „Благородний, великодушний ґраф — тягнув дальше шанов. професор—почував себе в черничім стані незвичайно щасливим.

Він зовсім посвятив свої сили реформі чина і був маґістром новиків. Була тому для покірного монаха велика жертва, коли довіре австрійського монарха назначило його на митрополичий престол у Львові. Він послушно пішов за покликом, але і як митрополит остав ся на дальше скромним і побожним монахом і тихим ученим. То була велика, рідка душа... Днесь забрали його Москалі. Я знав добре, що він ніколи не опустить свойого стада. Він став ісповідником в давнім того слова значіню. Тронутий до глубини замовк старий учитель і посунув дрожачою рукою через очі, щоб укрити слези. В салі настала святочна тиша“.

Цінний причинок до біоґрафії Митрополита і рівночасно доказ, яке приємне враженє позіставляв Він всюди по собі.

— **Цісар Йосиф II і цензура.** Одна віденська часопись пригадує третю точку розпорядку про цензуру виданого Цісарем Йосифом II. дня 11. червня 1771 року. Вона звучить: Критики, о скільки вони не є пашквілями, без огляду на те, проти кого вони спрямовані, чи проти правлячого князя, чи найнизшого чоловіка, не повинні бути зборонювані, тим паче, коли автор підписує своє імя і в той спосіб ручить за правдивість слів. Бо чоловікови, що любить правду, повинно справляти радість, коли хотьби тою дорогою довідував ся про правду.

Змінили ся часи, хоть розпорядок не конче перестарілий.

— **„Palazzo di Venezia“.** Італійський міністер фінансів Медеа увійшов оноді до венеціянської палати. Ключ дістав без опору від особи, якій повірено було опіку над палатом. Міністер, що був в товаристві висших урядників, поручив нотареви виготовити урядовий акт обнятя палати в посідане італійського правительства.

В палаті буде устроєний музей красних штук.

— **Тягнене нових льосів „Червоного Хреста“.** При тягненю нових льосів „Червоного Хреста“ з 1916 р. головна виграна 300.000 кор. випала на серію 3.201 ч. 70; 40.000 кор. виграла серія 18.570 ч. 26.

— **Тягнене премій 5% державних льосів з 1860 р.** Виграна 600.000 кор. впала на серію 8.885 ч. 9; 100.000 кор. на серію 14.655 ч. 12; 50.000 кор. виграв льос серії 377 ч. 3.

— **Продажа соли у Львові.** Справа розпродажі средств поживи у Львові вимагає рішучого управильнення. Як і перше під склепами вистоюють величезні кольони покупців, а вже найбільша кольона стоїть перед склепом жида Креца, з яким краєвий Виділ звязаний умовою що до продажі соли. Пан Крец собі і своїм діточкам на здоровле, має монополь на продаж соли, люди терплять на тім, але краєвий Виділ має спокійну голову.

— **З під німецької окупації.** Дня 17. жовтня отворено в Свислочі педаґоґічні курси для учителів з викладами в білоруській мові.

—

Стверджено, що від 20. вересня 1915 р. до 1. жовтня 1916 р. пропало у віденських кухнях лише... 72.000 штук столових начинь і застави, що становить шкоду около 15.000 корон.

— **З почти.** Обовязуюча від 1. жовтня 1916 нова ординація почтова впроваджує далеко ідучі зміни в справі пересилок друками, а именно відріжняє відмінно від дотеперішних приписів, друки пильні і непильні. Друки пильні мають бути висилані, перезажені і доручувані рівноскоро як листи і картки почтові. Натомість експедиція, транспорт і доручуване друків непильних відбувати ся може тільки тогди, як на тим не терпить експедиція, транспорти і доручене кореспонденції і пильних друків.

З окрема висилка друків непильних з місця надання може бути залежною від обставин місцевих надавчого уряду почтового і відбуває ся в даним случаю тілько раз на день. Рівнож транспорти друків не пильних на місце призначеня довершує ся такими курсами почтовими і такими дорогами, щоби через те не спізнив ся транспорт кореспонденції і пильних друків.

Також при доручуваню друків дає ся першенство кореспонденціям і пильним друкам, доручуване не пильних друків може бути на случай потреби обмежене тільки до одного ходу денно і то тільки в будні дни.

В кінци також відмінне поступоване з друками не пильними наданими в більшій скількости одним і тим самим надавцем, а котрі з якої небудь причини не зістали доручені і вернули на місце надания. Друки такі можуть бути — о скілько того вимагають місцеві обставини дотичного уряду почтового — виключені від доручення надавцеви. Надаючий має бути в такім случаю о надісланю повідомлений в ціли відобраня друків в уряді почтовім найдальше протягом тижня.

По безуспішнім упливі того реченця уважає ся друки такі як відступлені на річ почти в тім значіню, що можуть вони бути урядом почтовим на річ Скарбу державного спродані, зглядно о скілько се неможливе, знищені. Таке саме поступоване має місце в тім случаю, коли є застережене відбору і надаючий недоручених друків не пильних не підійме їх протягом тижня.

Друки не пильні не можуть бути пересилані як пересилки записані.

Відповідно до більших зобовязань, які принимає на себе заряд почтовий що до пильних друків, поновлена нова ординація почтова не тільки висшу оплату за пильні друки, але також вимагає від посилаючого доповнення певних окремих услівій.

І так за пильні друки оплачує ся побіч належитости від ваги т. є 3 сот. від кождих 50 ґр. ваги так як за друки не пильні, надто додаток по 2 сот. від кождої пересилки, котрий мусить бути оплачений через наліплене окремого значка (Eilmarke).

Друки пильні мусять бути при наданю оплачені в цілости і не можуть бути пересилані в формі звою (рульону).

Додаток 2 сотиковий мусить бути оплачений тільки згаданим значком (Eilmarke) Значок той (формату трикутного рівнораменного) жовтої краски виданий зістав як 5 сотиковий значок для пильних друків, котрих вага не переступає 50 ґр. і становить заразом оплату від ваги (3+2) знов для пильних друків о вазі понад 50 ґр. виданий зістав такийже значок 2 сотиковий, котрий наліплює ся на пересилку побіч звичайних значків листових.

Описаний значок 5-ти зглядно 2 сотиковий може бути ужитий виключно тілько до оплати пильних друків до 50 ґр. зглядно до оплати 2 сотикового додатку за пильні друки понад 50 грамів.

Заведенє для пильних друків такого осібного значка, котрий вирізняє ся від инших форматом і краскою, має на цили звернути уваґу функціонарів почтових на дотичні пересилки і запевнити їм приписані удогіднення.

Рішенє що до питаня, чи друк має бути уважаний за пильний або непильний, залежить проте — не як до тепер — від оцінки уряду почтового, лиш виключно від посилаючого, котому прислугує право означити пересилку яко пильну через наліплене згаданого осібного значка.

Бібліоґрафія.

Ниви ч. 9—10. Зміст: Митр. ґр. А. Шептицький в тюрмі. О. Іван Рудович: Наше духовенство на воєнній еміґрації. О. Юліян Дзерович: Матеріяли до історії мартирольоґії нашої Церкви в часі всесвітньої війни. Зміна календаря. Свщ. Стефан Ковалів: Чи людська душа є безсмертна? Осип Сліпий: Рудольф Айкен і єго погляд на християнство. О. Михайло Дороцький: Науки про церкву. Всячина.

ОПОВІСТКИ.

Субота, дня 4. падолиста 1916.

Нині: 4. падолиста гр.-кат. Аверкия, римокат. Карла.

Завтра: 5. падолиста гр.-кат. Якова ап., римо кат. Захарiюша.

◯ Український Народний театр „Бесіда“. Саля товариства ім. Лисенка при ул. Шашкевича ч. 5.

В суботу дня 4. падолиста 1916 „**Забавки**“ драма на 3 дії Шніцлера в перекладі Б. Грінченка.

В неділю дня 5. с. м. ювилейна вистава 25 літної сценічної праці П. А. Ніжанковського „**Хата за селом**“ (Циганка Аза) народна драма в 5 діях, зі співами і танцями Галясевича і Мелерової.

Білети можна скорше набути в „Народній Торговлі“.

◯ До милосерних сердець. В одним повітовім місті живе мати з пяти синами; батька урядника дрібної фінансової інституції, вивезли Москалі в маю минувшого року. Вже в часі наїзду бідувала та родина дуже, а тепер находить ся в крайнім недостатку. Трох синів ходить до місцевої української ґімназії, один до нормальної школи, пятий ще не є в шкільнім вiцi. Управа У. П. Т. уділила матери одноразову підмогу на образоване дітий, але та дрібна підмога — се в теперішних часах один аптикарський порошок на тяжку недугу. Скромні жертви „для родини вивезеного“ приймає Управа Укр. педаґоґ. товариства у Львові, ул. Мохнацького ч. 12. Під іменем висилаючого гроші просить ся дрібним письмом на грошевім переказі зазначувати: для род. вивез., а тоді не треба висилати до товариства окремого письма з поясненем.

◯ Провіянтура У. С. С. потребує більшої скількости бараболь, фасолі, гороху, сочевиці, гречки, проса, квашеної капусти, огірків, яєць, сира та масла. Патріоти Жидачівщини та сумежних повітів, головно священики, учителі та свідомі громадяни зробили би дуже велику прислугу українським стрільцям, якби повідомили ц. і к. Команду українського леґіону — Etappenpost 182, яку скількість (хотьби і малу) згаданих артикулів можна в їх селі купити, щоби провіянтура могла післати там свої фіри, добре заплатити та забрати — а за прислугу патріотам подякувати.

Послідні вісти.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 3. падолиста 1916.

На східнім фронті.

Фронт ґенерала кавалєрії архикнязя Карла:

В північній Волощаві, кинули ся Румуни в кількох місцях до наступу. Відперто їх всюди. Посуваючи ся за неприятелем наші війська на південний схід від просмику Червоної Вежі і на південний захід від Предалю скористали на терені.

На східнім, семигородським фронті і в Лісистих Карпатах снова боєва діяльність.

Фронт ґенерала пільного маршалка князя Леопольда Баварського:

Над Бистрицею Солотвинською бої на терені перед становищами. Над Нараївкою Москалі в сімох масових наступах не всціли відзискати становищ, які втратили 30. м. м. в користь наших союзників. Усі наступи ворога зломано, з тяжкими втратами ворога. На південь від Гулевич над Стоходом стрілецька команда австрійської краєвої оборони прогнала передові російські стежі.

На італійськім фронті.

На фронті в Побережу також і вчера велись завзяті бої. Заживаючи велитенські маси людий вели Італійці свої наступи далі. В долині Віппах наші становища в Пановицьким лісі коло Собер і на схід від Вертоіба, знова були метою завзятих ворожих наступів. Полк ополченя з ч. 2 і дальмацький полк піхоти ч. 23 ставили найбільш завзятий опір. На високорівні Красу в околиці Льоквиці спинено новий масовий наступ Італійців, що був спрямований через горбок Пецінка і здовж гостинця, що веде до Констаквеиці. Ворог потерпів при тому надзвичайно тяжкі втрати. Дві батерії, що вітривали до послідної хвилі, після поконаня людий і коний, опинили ся в ворожих руках. В південній части високорівні перед фронтом хоробрих полків: австрійського 32 полку загального ополченя і 15 і 98 полків піхоти, зломано усі ворожі наступи. Число полонених Італійців винесло 2300.

На півд.-східнім фронті.

Нічо нового.

Заступник шефа Ґенерального штабу пільний маршалок-поручник Ф. Гефер.

На морі.

Дня 2. с. м. перед полуднем ескадра гидроплянів з успіхом обкинула бомбами стацію і склади вугля в Вієсте, та іскрову стацію і склади в Торре Портічельльо. Вечером ескадра гидроплянів заатакувала забудовання на двірци в Ронші, військові уряджeня в Зельц, Добардо, Старанчано і батерію Голяметта. Було богато влучних метів.

Команда фльоти.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На східнім фронті.

Фронт ґенерала пільного маршалка князя Леопольда Баварського:

Надзвичайно великі втрати потерпіли Москалі при своїх сім разів повторюваних даремних спробах, видерти нам здобуті нами 30. м. м. становища на захід Красноліся на лівім березі Нараївки.

Фронт ґенерала кавалєрії архикнязя Карла:

На семигородському південному фронті відбито румунські наступи огнем і боями на баґнетах.

На південний захід від Предалю і південний схід Провалу Червоної Вежі зробили ми наступ і полонили 350 Румунів.

На балканськім фронті.

Ніяких важних подій.

Перший ґенеральний кватирмайстер Людендорф.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошення.

Видає і відвічає за ред.: Д-р Сидір Голубович. Друкарня А. Ґельдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.